

BBY157 Enformasyon Okuryazarlığı

Doç. Dr. Nevzat Özel

Ankara Üniversitesi

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi

Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

noz@ankara.edu.tr

1.Hafta

Temel Kavramlar ve Giriş

Değişen Bilgi Ortamı

- Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, bilginin işlenmesi, depolanması, erişimi ve iletilmesine yönelik sistemleri etkilemiş; farklı araç, yöntem ve kavramlar (görsel-işitsel araçlar, veri iletişimi, dijital bilgi kaynakları, veri tabanları, ağlar vb.) ön plana çıkmıştır.

Kurbanoglu ve Akkoyunlu, 2001, s. 81

UNESCO, 2006, s. 14

Değişen Bilgi Ortamı

- Bilginin dijital ortamlarda çağdaş araç ve yöntemlerle sunulması, bireylerin bilgiye kolayca ulaşmasını sağlarken, karmaşık bir yapıyı da beraberinde getirmiştir. Bu karmaşık yapı, bireylerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak basılı veya elektronik ortamlarda sunulan bilgiyi araması, erişmesi, eriştikleri bilgiyi kullanması, değerlendirmesi ve yeniden biçimlendirerek sunması gibi konularda bilgi ve becerilere sahip olmalarını gerektirmiştir.

Bundy, 2004, s. 3-4

American Library Association Presidential Committee on Information Literacy, 1989

Bargellini ve Bordoni, 2001, s. 153)

Değişen Bilgi Ortamı

- Günümüz öğretim yaklaşımlarının bireylere “öğrenmeyi öğrenme” ve “eğitim ve öğretimi yaşamın her döneminde devam ettirme” yeterliliğini kazandırmayı amaçlaması ve bu yaklaşımların bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişimlerden de etkilenmesi, bireylerin bilgi ve bilgi kaynaklarıyla sürekli olarak sağlam ilişkiler kurmasını gerektirmiş ve “enformasyon okuryazarlığı” kavramının önemini ortaya çıkarmıştır.

Okuryazarlık

- Düşünme, sorgulama, problem tanımlama ve problem çözme süreçlerini kapsayan ve insanların yaşamlarını kontrol altına almaya yardımcı olan sosyal bir etkinliktir.

Bilgisayar Okuryazarlığı

- Çeşitli amaçlara ulaşmak için bilgiyi elde etmede, iletişim kurmada ve sorun çözümede bilgisayarı kullanma yeteneğidir.

Kütüphane Okuryazarlığı

- Gereksinim duyulan bilginin bulunabilmesi ve bilgiyi bünyesinde bulunduran bilgi kaynaklarının tanımlanabilmesi için gerekli temel becerilerin öğrenilmesidir.

Lubans, 1978, s. 6

D'Aniello, 1989, s. 371

Medya Okuryazarlığı

- Basılı olan veya olmayan farklı biçimlerdeki medya araçlarınının verdiği mesajlara ulaşma, bunları analiz etme, değerlendirme ve yeni mesajlar oluşturma becerisidir.

Ađ Okuryazarlığı

- Ađ ortamında yer alan dijital bilgileri tanımlama, erişme, değerlendirme ve kullanma becerileridir.

Görsel Okuryazarlık

- Görsel imgelerin taşıdığı anlamları kavrayarak okumak, görsel imgeler kullanarak yazmak ve görsel dili kullanarak kendini etkili, anlamlı ve doğru bir şekilde ifade etmek olarak tanımlanır.

Debes ve Williams, 1978, s. 2

Alpan Bangir, 2008, s. 77

Dijital Okuryazarlık

- Bireylerin dijital teknolojileri kullanarak bilgiyi bulması, düzenlemesi, anlaması, değerlendirmesi ve analiz etmesini sağlayan ve mevcut ileri teknolojiyi anlama ve kullanma becerileridir

Enformasyon Okuryazarlığı

- “yaşamın her alanında bireylerin eğitimsel, mesleki, sosyal ve kişisel hedeflerine ulaşabilmesi için onlara bilgiyi etkili biçimde arama, değerlendirme, kullanma ve yeniden oluşturma becerilerini kazandırma”

Garner, 2006